

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) ECONOMICS
EXAMINATION: DECEMBER - 2022
FOURTH SEMESTER

Subject: Economics of Labour - II (ECBCS 17-413)

Date: 14/12/2022 **Total marks:** 60 **Time:** 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

Q. 2. Answer any three of the following questions in 100 words. (15)

- 1) Causes of unemployment in India
 - 2) Scope of social security
 - 3) Types of labour welfare
 - 4) Characteristics of trade union movement
 - 5) Problems of industrial labour

Q. 3. Answer any one of the following question in 250 words. (10)

- 1) Explain the types of unemployment of India.
 - 2) Discuss the achievements of trade union in India.

Q. 4. Answer any two of the following question in 500 words. (30)

- 1) Explain the measurements of unemployment in India.
 - 2) Define social security? Discuss the methods of providing social security.
 - 3) Define agricultural labour? Explain in detail problems of agriculture labour.

मराठी रूपांतर
श्रमाचे अर्थशास्त्र भाग - २ (ECBCS 17-413)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)

१. _____ धोरण औद्योगिक कामगारांसाठी अनुकूल आहे.

अ) मालक	ब) कामगारसंघटना (ट्रेड युनियन)
क) राजकीय	ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
२. प्रच्छन्न बेरोजगारी मुख्यतः ----- क्षेत्रात दिसून येते.

अ) शेती	ब) व्यापार
क) उद्योग	ड) वाहतूक
३. भारतातील कामगार संघटनांचे सदस्य फक्त _____ आहेत.

अ) ३%	ब) २७%
क) ५०%	ड) १००%
४. भारतातील कामगार संघटनेची चळवळ _____ मध्ये सुरु झाली.

अ) १८९०	ब) १९१२
क) १८७५	ड) १९०४
५. राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा (NREGA) _____ मध्ये लागू करण्यात आला.

अ) २००७	ब) २००६
क) २००५	ड) २००४

प्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (१५)

- १) भारतातील बेरोजगारीची कारणे
- २) सामाजिक सुरक्षिततेची व्याप्ती
- ३) कामगार कल्याणाचे प्रकार
- ४) कामगार संघटना चळवळीची वैशिष्ट्ये
- ५) औद्योगिक कामगारांच्या समस्या

प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५० शब्दात लिहा. (१०)

- १) भारतातील बेरोजगारीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- २) भारतातील कामगार संघटनेच्या कामगिरीची चर्चा करा.

प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (३०)

- १) भारतातील बेरोजगारीचे मोजमाप स्पष्ट करा.
- २) सामाजिक सुरक्षिततेची व्याख्या सांगा? सामाजिक सुरक्षा प्रदान करण्याच्या पद्धतींची चर्चा करा.
- ३) शेतमजुराची व्याख्या करा? शेतमजुरांच्या समस्यांचे तपशीलवार वर्णन करा.